

COLECȚIILE BIBLIOGRAFICE – VERIGĂ DE LEGĂTURĂ ÎNTRE GENERAȚII

BIBLIOGRAPHIC COLLECTIONS-LINK BETWEEN GENERATIONS

Elena SCURTU,

bibliotecar, Serviciul Informare și cercetare bibliografică BȘ USARB

Abstract: *The study reflects bibliographical research activity of the Information and Bibliographical service in the historical trend by developing and editing a collection of various bibliographical works: thematic, of recommendation, inventory of publications of teachers and university employees, exploring a collection of rare books, ethnographic, bio-bibliographies.*

Key-words: *bibliographical research, bibliographies, biobibliographies, rare books, scientific publications*

70 de ani pentru un om este o vîrstă mult trecută de jumătatea vieții, este toamna tîrzie, o instituție la 70 de ani este încă în primăvară, dar își are deja scrise anale cu realizări, împliniri, reușite.

Bogate și multiaspectuale sînt și analele Bibliotecii universitare bălțene, în care fiecare serviciu și-a înregistrat activitățile puse pe altarul formării profesionale și spirituale ale specialiștilor care contribuie la dezvoltarea și propășirea țării.

Serviciul științifico-bibliografic, Informare și Documentare bibliografică, Informare și Cercetare bibliografică și-a deschis ușile cu aproape 50 de ani în urmă, fiind destinat informării și cercetării bine ordonate în sistemul informațional al întregii Biblioteci.

Cercetarea bibliografică la început era direcționată spre întocmirea fișierelor și listelor tematice pentru procesul de instruire, activități extracurriculare, pentru omagieri, comemorări. Fișierele se păstrau într-un loc special rezervat pentru a fi utilizate de oricine și oricînd, listele – în mape speciale cu informație despre ele în catalogul analitic al Bibliotecii.

Colecția de bibliografii (numără la moment în jur de 100 lucrări), subiectul comunicării prezente, a pornit de la acele fișiere și liste bibliografice, desăvîrșindu-se pe parcursul anilor în conținut și formă. Mai multe comunicări au fost consacrate colecției de lucrări bibliografice. În cea de azi ea va fi relatată după varietatea genurilor:

- bibliografii tematice, elaborate la solicitările utilizatorilor, necesare în procesul didactic;
- bibliografii de recomandare utilizatorilor a celor mai necesare, mai interesante, mai captivante opere pe anumite teme, probleme;
- bibliografiile publicațiilor profesorilor universitari;
- bibliografii orientate spre valorificarea colecției de carte rară a Bibliotecii;
- bibliografii etnografice;
- biobibliografii.

Bibliografiile tematice *Educația morală a elevilor (1986), Pedagogia inovatoare (1992), Munca independentă a studentului (1992), Predarea fizicii în școală (1982), Educația prin muncă, pentru muncă, orientarea profesională în școală (1983), Management educațional (2003), Informatizarea învățămîntului (2001)...* De ce a fost necesară elaborarea lor? S-a ținut cont de solicitările repetate ale utilizatorilor, de actualitatea subiectului, de investiții în calitatea servirii (rapidă și exhaustivă)...

Bibliografiile de recomandare pentru lectură a celor mai captivante opere literare: Nu au fost așa de multe: *Chipul studentului în literatură (1979), Chipul învățătorului în literatura moldovenească (1982), Moldova în Marele Război pentru Apărarea Patriei (1983), Educația juridică a elevilor (1988).* Necesitatea lor a fost determinată de desfășurarea numeroaselor activități culturale, de noi tendințe în învățămînt.

Bibliografiile publicațiilor profesorilor universitari: Prin ele Biblioteca contribuie la popularizarea realizărilor științifice ale universitarilor bălțeni, la consolidarea imaginii Universității în lumea academică, la continuitatea în cercetare, la stimularea cercetării științifice a studenților.

Prima fasciculă prezintă informație despre lucrările tipărite timp de 25 de ani: 1945-1969; două fascicule cu informație despre publicațiile de 10 ani: 1970-1980, 1981-1990. Următoarele volume cuprind informație de 5 ani (1990-1995, 1995-2000, 2000-2005, 2005-2010, urmează a fi editat

volumul următor 2010-2015. Volumele cumulative sînt precedate de anuare ale publicațiilor din 2002. Elaborarea lor a fost cauzată de onorarea solicitărilor *Departamentului de Activitate științifică vis-a-vis de publicațiile universitarilor*, de informarea operativă a utilizatorilor.

Vreau să menționez că schimbări revoluționare intervin în cercetarea bibliografică la începutul secolului, concomitent cu venirea la timona Bibliotecii a directoarei Elena Harconița: varietate de colecții, de lucrări, de semnificație, de prezentare.

Pentru contribuțiile științifice ale universitarilor bălțeni a fost inaugurată colecția *Bibliographia Universitas* care urma să se pricopsească cu noi bibliografii consacrate facultăților Universității ajunse la anumite aniversări. Au fost elaborate bibliografii cu informație despre publicațiile profesorilor facultăților, despre activitate de coordonare științifică, ilustrate cu imagini pentru facultățile: Limbi și Literaturi străine (2004), Filologie (2005), Muzică și Pedagogie muzicală (2005), Economie (2005), Pedagogie, Psihologie și Asistență socială (2006), Drept (2007), Științe reale (2007, 2012). Schimbările de structură în Universitate au influențat și elaborarea bibliografiilor în cauză. Bibliografia recentă *Învățămîntul economic universitar bălțean – 20 de ani* (2015) intenționa să omagieze cei 20 de ani de activitate a Facultății de Economie care în 2013 se comasează cu cea de Științe reale. Astfel a fost sărbătorit Învățămîntul economic în 2 decenii la Bălți.

În 2013 inițiasem o nouă colecție *Facultas Biography-USARB*, care poate fi interpretată ca o biobibliografie a facultății. Pînă la moment colecția cuprinde doar un volum, consacrat aniversării de 10 ani ai Facultății de Științe ale Naturii și Agroecologie. Nu mult timp după omagierea aniversării Facultatea a fost comasată cu cea de Științe reale, dar lucrarea elaborată a fost binevenită și va contribui la dănuirea Facultății în istoria învățămîntului superior național. Mai multe articole semnate de profesori, absolvenți, studenți au conturat din plin viața Facultății cu o multitudine de activități destinate pregătirii calitative a specialiștilor.

Bibliografii orientate spre valorificarea colecției de carte rară a Bibliotecii. Biblioteca posedă o colecție de carte rară bogată și variată, cu un potențial formativ foarte înalt, dar nu este utilizată la gradul valorii ei autentice. Acesta a fost argumentul de bază care a provocat elaborarea lor.

Mărturiile din documentele rare aduc beneficii incontestabile procesului de instruire și cercetării științifice: cunoașterii complexe a istoriei unei sau altei probleme, descoperirii unor fapte, situații, personalități necunoscute, studiilor comparative ale documenteleor, evenimentelor similare...

Colecția bibliografiilor de carte rară cu titlul *Vestigia semper adora* include 5 fascicule: 4 cu informație despre documente rare în limba română și un volum cu documente în limba franceză.

Bibliografiile etnografice rămîn a fi de aceeași actualitate și importanță, poate chiar și mai accentuate la zi, cînd dezvoltarea regională se încadrează activ în politicile naționale de dezvoltare social-economică durabilă.

Obiectul de cercetare bibliografică etnografică a unei biblioteci universitare îl constituie studierea documentelor cu referințe despre instituția-mamă: universitatea și biblioteca ei.

Am acumulat o experiență de 20 de ani în plămuirea bibliografiilor de acest gen. Trei fascicule aniversare cu referințe despre Universitatea „Alec Russo” au văzut lumina zilei în 1995 - (50 de ani de activitate ai Universității), 2010 - (Universitatea la 65 de ani), 2015 - (Universitatea la 70 de ani). Toate trei au ordonat tematică a materiei, completîndu-se de la o ediție la alta și propunînd în varianta finală în jur de 2 200 titluri de documente despre instituția superioară din nordul țării.

Preocupările de ani ale Bibliotecii Științifice au fost eternizate în 4 fascicule aniversare (1995, 2005, 2010, 2015), care prezintă o gamă variată de documente ce reproduc activitatea și mai variată a Bibliotecii fără de care nu-și poate duce existența o instituție superioară de învățămînt.

De la Bibliotecă la Universitate, de la Universitate la Municipiu: așa evoluează bibliografiile etnografice universitare bălțene. Recent a fost pus un punct final în elaborarea bibliografiei *Orașul Bălți în bibliografia națională și străină* cu o istorie a ei încadrată în cea a Bibliotecii. Colectarea bibliografiei despre Bălți își ia zborul încă în îndepărtatul 1975 cu titlul *Bălți: trecut, prezent și viitor*. Ani în șir lucrarea era în centru activității Serviciului: selectări de literatură din toate sursele posibile: Bibliografia Națională a Moldovei, cataloagele Bibliotecii, cercetate *de vizu* documente primare... Bibliografia, spre regret, n-a fost editată, fiind utilizată doar în servire.

Ideea de elaborare a bibliografiei despre localitatea natală a vibrat din nou cu câțiva ani în urmă și s-a materializat în lucrarea numită mai sus, care înglobează în jur de 3 500 documente, ce reprezintă evoluția orașului de-a lungul secolelor și anilor, publicate din 1990 pînă în prezent.

Următoarele creații bibliografice ale Serviciului sînt biobibliografiile (21 la număr), 19 din ele publicate în 5 colecții: *Personalități universitare bălțene, Universitari bălțeni, Scriitori universitari bălțeni, Promotori ai culturii, Deținători ai titlului de Doctor Honoris Causa*, 2 – în afara colecțiilor.

Prima realizare a cercetării bibliografice a fost biobibliografia consacrată lui „Alec Russo” (1969), la 150 de ani de la nașterea scriitorului, numele căruia cu demnitate îl poartă Universitatea din Bălți din anul 1953.

Alte produse ale cercetării bibliografice sînt dicționarele: *Universitari bălțeni (2005), Doctori Honoris Causa, Cartea cu autograf... Cataloagele...*

Biobibliografiile desemnează în prim plan personalități onorabile universitare, personalități care își intersectează viața cu Universitatea și Biblioteca ei, adevărați intelectuali cu merite deosebite în formare și cercetare.

Ne bucurăm că comunitatea apreciază eforturile noastre prin Diplome și Premii ale Senatului USARB, Salonului Internațional de Carte, ed. a XXIV-a 2015, Concursul ABRM *Cele mai reușite lucrări în domeniul bibliotecoomiei și științelor informării*.

Activitate de cercetare este în continuă dezvoltare: alte lucrări bibliografice sînt pe masa de lucru a bibliotecarilor aflat a serviciului de Informare și cercetare bibliografică, cît și din alte subdiviziuni: *Cartea rară în limba engleză, Cartea rară în limba rusă, Contribuțiile științifice ale universitarilor (2010-2015)*, noi dicționare, noi biobibliografii.